

ZYCIENOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRODZKIEJ

Pikelhauba w otoku łęcioramiennej gwiazdy

Zwycięzone w wyniku wojny wzrosławitowej Niemcy, po podpisaniu traktatu wersalskiego, zostały na krótki czas zupełnie odosobnione. Ojzrom zbrodni jakich się dopuścili w dziele per fas et nefas do zwycięstwa, przesłaniał u wszystkich prawie narodów nawet te resztki sympaty, które czy to resowo, czy też w drodze ewolucji historycznej, u jakichkolwiek narodów pozostały.

Niemcy znalazły się same. Na wschodzie jednak Europy na pograniczu Azji kształtował się nowy społeczno-polityczny twór, który daleki był również od jakiejkolwiek atrakcyjności politycznej dla państw kulturalnych. Rosja była w tych warunkach jedynym możliwym kontrahentem, z którym mogły Niemcy porozumieć się dla znalezienia oparcia w swej polityce, która od samego początku daleka była od rezygnacji.

Porozumienie przyszło temprezje, że droga do niego została już częściowo utarta traktatem w Brześciu Litewskim, który przysłał Polsce w dniu 4 rozbiór. W ten sposób dochodził między Niemcami a Sowiekami do zawarcia traktatu w Rapallo, który dla obu tych państw, jest politycznym kamieniem węgielnym na którym budują swoją polityczną przyszłość.

Ta bowiem cała literatura Stresemannowska locerzeńska, której autorem ad' usum chwili był Wilhelmstrasse, to tylko spulchnie oddechu dla żądnych od samego początku odwetu Niemców, dla których, jakich datego zne historia, wszelkie trudy i zobowiązania są świątkami papieru, które przy nadającej się okazji, noszącej im jakąkolwiek korzyść, można zerwać w kawałki bez żadnych skrępowań. W istocie fundamentem na którym i Niemcy i Sowieci bazują swoje posunięcia polityczne jest traktat w Rapallo. Na mocy tego traktatu Niemcy, które na podstawie traktatu wersalskiego nie mają prawa wystąpić o siebie samolotów wojennych, gazów trujących i t. p., przeniosły swoje fabryki do Rosji, gdzie bez przeszkód przygotowywane są środki techniczne do przyszłej rozprawy ze zwycięscami.

Traktat w Rapallo przewiduje bliską współpracę armii czerwonej z Reichswehrą i wopólnie wystąpienie na wypadek wadnia się jednego z tych państw w jakąkolwiek awanturę wojenną. Gdyby nie kontrasty ustrojowe, fakt zaistnienia takiego traktatu nie miałby w sobie nic rewelacyjnego. Uchodzący mimo tak szeroko reklamowanej pokojowości powojennego świata za coś normalnego zupełnie, Niemcy jednak i Sowie-

ty to dwa błęgowo przeciwnie sobie światy.

Stąd też, a nie stądjak ten posmak międzynarodowego skandalu, jaki wysitknął na tie rewelacji o współpracę sztabów armii sowieckiej i niemieckiej, które wyweryły na piñi europejskiej, tak ogromne wrażenie. W rzeczy bowiem samej, czynnik odpowiedzialny za politykę zagraniczną poszczególnych państw były i są niewątpliwie doskonale poinformowane o szczegółach układu tajnego między Niemcami a Rosją sowiecką i o drogach realizacji tego traktatu w kierunku praktycznym i militarnym. Ze kierownictwo całym przemysłem sowieckim pozostał w rękach niemieckich, reprezentowanych przez b. oficerów cesarskich Niemiec, to również jest i było tajemnicą Poliszynela dla krymików, które z natury rzeczy temi zagadnieniami się interesują.

W zrozumieliśmy jednak zupełnie interesie, sprawy te były obustronnie trzymane w tajemnicy. Zdobyta bowiem tajemnica przeciwnika jest równocześnie tajemnicą państwa, które ją ma, czy inną drogą zdobywa.

O szczegółach układu w Rapallo nie było poinformowana szeroka opinia społeczna. Wprawdzie pewien ogólny rys, rzucony został podczas Interpelacji socjalistycznej w Reichstagu w sprawie współpracy Reichswehry z czerwoną armią i przemknęło coś w tym kierunku do wiadomości publicznej ze słynnego wystąpienia gen. Groenera, był to jednak materiał daleko nie wystarczający, aby sobie wyrobić należyty i wyczerpujący sąd ku czemu i jakie mi drogami zmierzają Sowieci i Niemcy.

Trzeba było dopiero tragicznego zgonu kapitana niemieckiej armii Amllingera, odkomenderowanego przez Reichswehrę do przemysłu samolotowego sowiecko-niemieckiego i trzeba było, aby opinia ostrzyżona się oczy i aby to o czem się w Niemczech nie mówiło, znalazło się na ustach wszystkich.

Zgon małżonków Amllingerów był pływakiem, która rozwinęła w opinii społecznej mroczną niemiecko-sowiecką gry. Posypały się więc jak z rogu obfitej rewelacji angielskich i francuskich dzienników, ujawniające szczegóły niemiecko-sowieckiej współpracy politycznej i wojennej, które znane były dotychczas tylko wywiadom poszczególnych zainteresowanych państw.

Komisarz wyborczy na m. Warszawę

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Komisarzem wyborczym na miasto stoł. Warszawę został mianowany p. Tadeusz Tarnowski, zastępca komisarza wyborczego p. Stanisław Radziński, inspektor wojewódzki.

O mianowanie komisarzy wyborczych

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Główny komisarz wyborczy rozesał listy do wszystkich Sądów Apelacyjnych i Okręgowych, by w myśl obowiązujących przepisów konsyliacji podawali nazwiska kandydatów na stanowiska komisarzy wyborczych dla wszystkich 64 Okręgów wyborczych i ich zastępów, oraz kandydatów na stanowiska komisarzy obwodowych.

O bezpieczeństwo komisji wyborczych

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Dnia 2 bm. zwróciło się Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wszystkich naczelników wydziałów bezpieczeństwa z rozporządzeniem zabezpieczenia wszystkich lokali komisji okręgowych i obwodowych, w urzędowaniu odbywać się mogło zupełnie bezpiecznie, bez zakłócenia spokoju publicznego.

Sytuacja w obozie mniejszości narodowych

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Jak już zaznaczyliśmy mniejszości narodowe, które w wyborach w r. 1928 wystawiły wspólną listę, zanichaly tego. Tworczą listy b. poseł Grunbaum, zajęty jest obecnie tworzeniem wspólnej listy żydowskiej.

Qualicy starają się o zbliżowanie wszystkich stronnictw i wystawienie wspólnej listy. Niemcy postanowili wystawić listy w 3 okręgach: łódzki, pomorski i poznański. Ostatnio jednak w czasie kongresu mniejszości narodowych w Genswie Niemcy zaproponowali Ukraincom, Białorusinom i Litwinom stworzenie wspólnej listy. Do żydów nie zwracali się zupełnie.

Obrady Chaderji

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

W ciągu ostatnich dwóch dni obradowała w Warszawie Rada Narodowa chaderjańskiej demokracji. Groźnem zagadnieniem, było przytoczenie się do listy wyborczej Centrolewu. Z powodu panujących w obozie Chaderji rozbieżności nie powzięto ostatecznej decyzji, zostawiając to komitetowi wykonawczemu. Powiewała jednak wszyscy prawie członkowie komitetu są zdecydowanymi zwolennikami pójścia z Centrolewem, więc sprawie należy uważać za przedrażoną w sensie pozytywnym. Poza tem zwolennikami połączenia się z socjalistami, są prócz członków poselskiego klubu Ch. D. także i ks. Gajeroski, ks. Kaczyński i ks. Kasprzycki, wszyscy członkowie komitetu wykonawczego.

Wojewodowie w Warszawie

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Sawia w Warszawie w sprawach służbowych wojewodowie: nowogródzki Szokowicz, stanisławowski Jagodziński i wolski Józefski.

udarzy z jednej strony Nierską, a z drugiej strony armia czerwona na Małogolę Wschodnią. Z chwila kiedy dągiel wojenna płonęła badeło na terytorjum Polski, ruszyć mają państwa w ostatniej wojnie zwyciężone, wsparcie w ostatecznym momencie przez Włochy. Ażkolwiek rewelacje te trzęsły miedzy preesą, szczególnie jeżeli widzą Włochy w jednym szeregu wojennym z Niemcami i Sowiekami, nogałkują one wobec wiele prawdopodobieństwa. W każdym razie jeżeli obdoli Polskę ewolucja ta niewątpliwie odzwierciedla prawdziwe i dla Sowieków bowiem w ich ciągłym programowym pochodzie poprzez trupa Polski na Zachód i dla Niemców w ich dążeniu do uzyskania bardziej bezpośredniego kontaktu ze swym wschodnim

ODEZWA

Obywatele i obywatelki

Od dłuższego czasu z ust przedstawicieli rządu niemieckiego padają grzyby pod adresem części granic naszego państwa. Przyczajony wróg zachodni odzłomił swą przybiłą i zupełnie otwarcie grozi naszym ziemiom zachodnim i całej Polsce.

Czyż na to ginęli nasi ojcowie, bracia i synowie, czy na to krwią się ofiarcie ziewyli ziemię naszą, a krzyżami niezapreconych mogli znaczymy granice, by stały się znowu łupem wrogów, którzy konsekwentnie dążą do rewizji Traktatu Wersalskiego i przekreślenia tej dającej karty zwycięstwa sprawiedliwości nad tymi, którzy wywołali wojnę światową i w morzu krwi utopili nasze ziemie?

Jeszcze na ziemiach tych tkwią betonowe schrony, jako wieczna pamięć walk, jeszcze się nie zagoiły rany, a już po te ziemie wysuwają się chłwe łopy niemieckie!

Obywatele! Musimy zadokumentować, że w imię własnego dobra, w imię dobra naszych synów i wnuków, w imię sprawiedliwości dziejowej nie oddamy nikomu, ani pędzi stani, że wróg chyba po naszych trupach wdrze się do naszych granic!

Dziś cała Polska, jak długie i szeroka wznosi jeden wielki krzyk protestu! Każde miasto urzędują o siebie wielkie manifestacyjne pochody!

Dlatego też w dn u 7 bm. o godz. 1 w południe na Ryнку Nowogródzkim odbędzie się:

Wielka manifestacja protestu przeciwko zakusom (niemieckim, jako odpowiedź na prowokacyjną mowę ministra Rzeszy niemieckiej Treviranusa!

Dziś powinny na chwile, na ten jeden dzień zemilknąć spory i nie! Daj powinniśmy stanąć na jednej platformie odparcia zakusów tysiącletniego wroga! Wszyscy bez różnicy wiary i narodowości wiani się stawić na Ryaku nowogródzkim w dn. 7 września.

Obywatele! Obowiązkiem każdego z was mężczyzny czy kobiety, dziecka czy starca jest wzięcie udziału w tym wielkim od ruchu protestu! Zagładajcie w dusze i serca wasze, a one luną świętego gniewu uniesione każą wam przyjąć, byście obecnością swą zadokumentowali, że nie damy najrobiejniejszej czesceki ziemi, zroszonej świętą krwią naszych najbliższych, którzy ginęli dla wyzwolenia i wolności naszego kraju!

W razie niepogody manifestacja odbędzie się w sali Kina miejskiego.

Obywatelski Komitet wyrażenia protestu.

Urzędnicy mogą pracować w komisjach wyborczych

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwróciło się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Poczt i Telegrafów, Komunikacji, by urzędnikom resortowym i administracji ogólnej nie czyniono przeszkód we wzięciu udziału w pracach Komisji Wyborczych, bądź jako członkom, lub sekretarzom, oraz w pracach przy spisach wyborczych.

Komuniści idą do wyborów pod obcym szyldzikiem

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Rozwiązanie Sejmu i rozpisanie nowych wyborów zostało komunistów zupełnie nie przygotowanych. Nastąpiła w ich kołach zupełna dezorganizacja, tem więcej, że przywódców komunistycznych, specjalistów od robienia wyborów, oraz członków komunistycznej frakcji polskiej aresztowano. Obecnie, jak się dowiadujemy, komuniści i elementy korupcyjne noszą się z zamiarem wystawienia listy pod nazwą „Zjednoczony Blok Robotniczo-Włościański”.

Wyjazd p. min. Kwiatkowskiego do Czechostowacji

WARSZAWA, 5.9. W dniu jutrzejszym p. minister przemysłu i handlu, który w ubiegłym roku bał w Polsce z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, celem rewizytowania czeskiego

Pod protektoratem P. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego

II-gie Targi Północne

14.IX.30

WILNO
DZIAŁY: Przemysł, Rolnictwo, Rzemiosła, Handel
WYSTAWA SZTUKI LUDOWEJ I PRZEMYSŁU LUDOWEGO
ZWIEDZAJCIE II-gie TARGI PÓLNOCCNE

28.IX.30

List z Londynu

Główni lotniczy. — Współzawodnictwo „presokratorów”. — Porównanie budżetów i różne tradycje parlamentarystyki. — Czymu Ameryka nie płaci swoich długów?

Wielka sesja w Anglii, był powód. Miał Amey Johnson. Zwracała feministki ciężką się... Cieszyły się jeszcze więcej, gdy...

Kuliszy sowiecko-niemieckiej współpracy wojskowej

Rewelacje dzienników angielskich

LONDYN 5.9. Dzienniki angielskie zamieszczały rewelacje... W Weronę już podają pismo...

Proces ekscersarza Wilhelma

BERLIN 5. IX. Wczoraj toczył się w Berlinie niezwykły ciekawy proces...

Kryzys węglowy w Anglii

LONDYN 5. 9. Odbyło się tujej Izgromadzenie węgla... Wobec wyczerpania zasobów...

Tryumf genjusza francuskiego

Gdy w roku 1907 inżynier francuski Clement Ader konstruował aparat... Było to obżęcie na jedzenie...

Obrzymi cyklon na Haiti

Tysiące zabitych i rannych

SAN DOMINGO 5. IX. Na wyspę Haiti szalał obrzymi cyklon... Władze poinformowały...

Obrzymie straty

SAN DOMINGO 5. IX. Cyklon który przeszedł nad wyspą Haiti... Mieszkańcy San Domingo...

Bohaterzy lotnicy witani przez Waszyngton

NEW-YORK 5. IX. Lotnicy Costes i Bellonte udeśli się do Dallas... Właścicielami byli...

Lotnicy Costes i Bellonte w Dallas

DALLAS 5. IX. Lotnicy Costes i Bellonte powrócili do Nowego Yorku... Plik Euster Wood...

Przed konferencją Unji Europejskiej

MOSKWA 5. 9. W kierowniczych kołach sowieckich... Wywiad litewskiego min. spraw zagranicznych...

Targi nasienne w Warszawie

Tak samo jak w latach ubiegłych, w roku bieżącym w dniach 28 i 29 b. m. odbędzie się w Warszawie targ nasiennej... Wzrosła o godz. 19 w sali konferencyjnej...

Tryumf genjusza francuskiego

W kwietniu 1928 roku lotnicy Niemcy Kuhl i Humelefeld... W kwietniu 1928 roku lotnicy Niemcy Kuhl i Humelefeld...

Co słychać nowo?

6 Sobota

Godz. 6.17. — Ciężnienie powietrza 763, kierunek wiatru zachodni... Godzina 12.17. Ciężnienie powietrza 766...

Posiedzenie komitetu wyborczego B.B.W.R.

W dniu wczorajszym w lokalu sekretariatu wojewódzkiego Bezpartyjnego Bloku Współzawodniczącego...

Manifestacja protestu przeciw Niemcom

W niedziele dnia 7 bm. odbędzie się na Rynku Nowogrodzkiemu wielka manifestacja...

Walne zebranie nauzcieskiego Ogiska Nowogrodzkiego

Dnia 7 września b. r. w lokalu szkoły powstecznej przy ul. Sienkiewicza...

Zebranie komitetu wykonawczego III Marszu Swietzińskiego

Wczoraj o godz. 19 w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego III Marszu Szlakiem Swietzińskim...

Bal w ognisku

Jak się dowiadujemy na ostatnim posiedzeniu zarządu „Ogiska” postanowiono...

Mrożna fala

Nad terenem województwa północno-wschodniego unosi się od 2 dni fala chłodów...

Ze Związku Strzeleckiego

W dniu 3 b. m. w świetlicy Związku Strzeleckiego w Stolpcach odbyło się zebranie...

Nieszczęśliwy wypadek

Dnia 2 b. m. we wsi Bereźno, gm. mirskiej pow. stolpeckiego, została ustrzelona dziewczynka...

Teatr Ukraiński w Niehniegiczach

W sobotę dnia 6. IX. Kijowski Teatr Ukraiński wystawił w Niehniegiczach „Chatara”...

Dziwny sentyment Alencji Filmowych do Caryzmu

Uczestnicząc do kina, nie można oprawdy nie zauważyć, że Alencja filmowa...

Rabunek

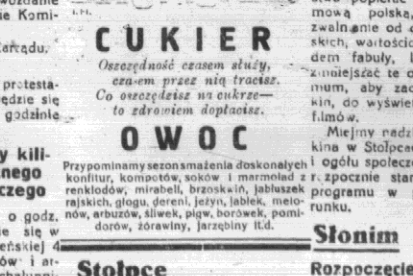
Dnia 1 b. m. na drodze Myto-Wawiórka na terenie gm. wawiórskiej pow. lidzkiego...

Szczuczyn

W nocy na 2 b. m. nieznanymi sprawcy włamali się przez okno do sklepu manufaktury lakowiskowej...

Okradzenie sklepu z manufaktura

W nocy na 2 b. m. nieznanymi sprawcy włamali się przez okno do sklepu manufaktury lakowiskowej...

JESIENNE GODY

Przypomniamy sezonem naszym doskonałych koni... Co oświetla nas cukrzecia to zdrowiem dopłaca.

OWOC

Przypomniamy sezonem naszym doskonałych koni... Co oświetla nas cukrzecia to zdrowiem dopłaca.

Stolpce

Po piętnastu latach wrócić do kraju Dnia 2. IX. b. m. do Komendy Powiatowej P. P. w Stolpcach...

Rozpoczęcie roku szkolnego

Dnia 2. IX. odbyły się we wszystkich szkołach w Słonimie pierwsze lekcje...

Targi hodowlane na II-ich Targach Północnych w Wilnie

Dnia 3 b. m. odbyło się posiedzenie sekcji rolnej przy Komitecie Wykonawczym II-ich Targów Północnych...

Stolpce protestują przeciwko niemieckiej akcji rewizjonistycznej

STOLPCE (kor. ul.) W dniu 4 b. m. w lokalu Stowarzyszenia Kult.-Oświatowego „Reduta”...

Przed mianowaniem burmistrza m. Lidy

W wyniku wyborów do Rady Miejskiej m. Lidy, miały się odbyć wybory nowych władz...

Przed mianowaniem burmistrza m. Lidy

W wyniku wyborów do Rady Miejskiej m. Lidy, miały się odbyć wybory nowych władz...

Stolpce

Po piętnastu latach wrócić do kraju Dnia 2. IX. b. m. do Komendy Powiatowej P. P. w Stolpcach...

Rozpoczęcie roku szkolnego

Dnia 2. IX. odbyły się we wszystkich szkołach w Słonimie pierwsze lekcje...

Ex-prezydent Peru i 165 miljonów

Z Bolwo w Peru otrzymuje „Asociación” burmistrza i go... 165 milionów franków (około 70 m. złonów)...

ROZMAITOŚCI

Rekord moralności. W Holandii, w całym starym kilonastu podobnie, jak na placach... Rozpoczęcie roku szkolnego. Dnia 2. IX. odbyły się we wszystkich szkołach w Słonimie pierwsze lekcje...

